

TESSA AFSHAR

ROMAN

*Juweel
van de*
NIJL

PROLOOG

Cusj zal zich haasten zijn handen naar God uit te strekken.

Psalm 68:32b

AD 31

Hij wierp nog een laatste pijnlijke blik door het afgebrokkelde raam; de Nijl was net gesmolten goud in het licht van de opkomende zon, een vonkende spiraal die zich kronkelend een weg baande naar de horizon. Hij dwong zich om zijn gezicht af te wenden en knielde neer naast het strobed waarop zijn bruid lag te slapen. Om deze vrouw te krijgen, zou hij de weelderige schoonheid van zijn land op moeten geven, zijn familie en erfgoed op moeten geven. Hij glimlachte. Ze was al het verlies waard. Zij had omwille van hem veel en veel meer opgegeven.

‘Tijd om wakker te worden, schat.’

Ze kreunde half slapend iets onsamenhangends.

‘Kom nu, luiaard. Doe die charmante zeegroene ogen open. We kunnen hier niet blijven. Ze zullen onderhand ontdekt hebben dat we weg zijn.’

Hij sprak op luchtige toon en zorgde ervoor dat niets van zijn groeiende onrust in zijn stem hoorbaar was. Toch was de herinnering aan hun kwetsbaarheid genoeg om de laatste sporen van slaap te verdrijven. Ze opende haar ogen en ging in één vloeiende beweging rechtop zitten, trok het laken op tot haar keel. ‘Hoelang zijn we hier al?’

‘Te lang.’ Hij wees naar het raam. ‘De zon komt op.’

Ze legde een hand op zijn wang. ‘Ik hou van je, echtgenoot.’

Een oneindig klein ogenblik stond de tijd stil, was de angst verdreven en elk van hun achtervolgers verdwenen, en waren zij tweeën alleen in de hele wereld. Haar onmogelijk lichte hand rustte tegen zijn donkere huid, een weefsel van twee prachtige draden tot één exotisch tapijt. Zijn borst zwol van blijdschap en hij boog zich naar haar toe om haar zacht te kussen. Het was verbazingwekkend dat ze de zijne was – echt en onherroepelijk van hem.

‘Ik hou van je, Gemina.’ Hij sprak de woorden in het Latijn – de taal van haar geboorte, de taal van haar hart – en verbrak toen de betovering door zich los te maken en zijn mantel te pakken. Ze konden het zich niet permitteren om nog één minuut langer in de vervallen herberg te blijven.

‘Ik zal onze rekening bij de herbergier gaan betalen terwijl jij je aankleedt,’ zei hij, en nadat hij zijn kleren aangetrokken had, trok hij de deur open.

Zodra hij bij de herbergier was, betaalde hij de man een extra munt, een dikke zilveren die hem zijn bloeddoorlopen ogen deed opensperren. ‘Voor uw discretie,’ zei hij.

Zonder een blik van vriendelijkheid stopte de man de munten in een smerige geldzak en ging hun kamelen halen.

Hij keek naar de horizon. Zijn borst trok samen bij de aanblik van een groep ridders op kamelen, die snel naderde vanuit het zuiden. Hij schermde zijn ogen af voor de verblindende zon en tuurde om de mannen beter te kunnen zien. Zeven telde hij er. Nee, acht. De kamelen bewogen met lange, soepele passen; hun hoeven trappelden over het spoor en gooiden zand op.

Zijn keel werd droog. Het konden handelaars zijn, zei hij tegen zichzelf. Koopmannen. Reizigers op weg naar Egypte. Een dozijn verschillende mogelijkheden, geen van alle bedreigend. Toen zag hij de flits van metaal aan de zijden van de ridders gesnoerd. Zwaarden. Hij rende de trap op naar hun kamer. Gemina kwam al naar buiten. Zonder een woord pakte hij haar hand en trok haar achter zich aan de trap af.

‘Wat?’ vroeg ze ademloos.

‘Rijders.’

‘Hoe ver?’

‘Gezien het tempo dat ze aanhouden niet ver genoeg. Ze zullen hier spoedig zijn.’

Ze kwamen tot stilstand aan de rand van de achtermuur van de herberg, vanwaar ze vanaf de weg niet konden worden gezien. De herbergier had hun kamelen uit hun hok gehaald, maar, zijn instructies ten spijt, niet de moeite genomen ze te zadelen.

Hij had de kamelen eerder moeten halen, dacht hij, en hij schold zichzelf uit voor dwaas, terwijl hij het eerste dier begon te zadelen.

De herbergier maakte geen aanstalten om te helpen. In plaats daarvan liep hij met grote stappen naar het midden van de zandweg en tuurde in de verte. Toen hij de naderende rijders zag, schudde hij zijn hoofd en spuugde in het zand. ‘Ik wist meteen toen ik je zag dat je moeilijkheden aan mijn deur zou brengen.’

Zonder acht te slaan op de herbergier trok hij de singel van het eerste zadel aan. Hij viste een ruwe wollen cape uit een zadeltas en gooide die naar Gemina, waarna hij haastig zelf een soortgelijk kledingstuk aantrok.

‘Trek die over je haar,’ droeg hij haar op. Gekleed in de rafelige stof zouden ze er, althans van achteren, uitzien als twee oude nomaden.

Hij raakte geïrriteerd toen hij de tweede kameel zadelde en merkte dat de lendenen van het dier nog vol zand zaten. Kennelijk had de herbergier het niet nodig gevonden om het dier te borstelen. Hij wierp de man een boze blik toe en kreeg een spottende lach terug. Er was geen tijd voor een woordenwisseling. Hij schoof zijn ergernis opzij en voltooide zijn taak met behendige vingers. Hij kon alleen maar hopen dat de herbergier de dieren te eten en te drinken had gegeven. Vuile kamelen berijden was één ding. Maar hongerige, dorstige dieren berijden als je achtervolgd werd door snelle, gewapende man-

nen... Er liepen zweetdruppeltjes over zijn rug, en dat terwijl de ochtendlucht koel aanvoelde.

Hij had zelf voor de kamelen moeten zorgen. In plaats daarvan had hij zich dronken van liefde met zijn bruid teruggetrokken in hun kamer in de herberg en het werk overgelaten aan een norse vreemde.

Hij trok aan de nek van de kameel om hem zo ver te krijgen dat hij knielde. 'Kom,' zei hij tegen Gemina. Ze naderde timide, niet gewend aan de kameel. Hij legde zijn handen om haar middel en tilde haar in het zadel.

'We gaan snel. Hou je goed vast.'

Ze knikte bleek. Hij schonk haar een geruststellend lachje voordat hij zijn eigen rijdier beklom. Met zijn stok spoorde hij de kamelen aan tot draf, om ze vervolgens aan te drijven tot galop. De dieren verlengden hun passen en hun harde bulten zorgden voor een onaangename rit. Snel rijden op een kameel leek in niets op een spannende paardenrace. Je tanden klapperden erdoor op elkaar en je hersens werden door elkaar geschud.

Hij stak het ruwe spoor over, op weg naar de lichtgroene rivier. De soldaten die hen volgden, voorzagen waarschijnlijk niet dat ze de Nijl zouden oversteken. Hun achtervolgers zouden verwachten dat hij doorreed naar de veiligheid van Egypte. Of naar het oosten, richting de handelaars die hem konden helpen de woestijn over de steken om de landen achter de Rode Zee te bereiken. Hij hoopte dat de nomadenmantels die ze hadden aangetrokken, samen met hun onverwachte koers, de soldaten op het verkeerde been zouden zetten, zodat ze de jacht opgaven. Misschien kwamen ze wel tot de conclusie dat zij niet de twee smoorverliefde weglopers waren die de toorn van een koningin hadden getrotseerd om samen te zijn. Hij dreef de kamelen harder op naar de rivier. De ridders achter hen liepen op hen in.

Toen ze dicht bij de oever van de rivier waren, maakten drie van de ridders zich los van de rest en zwenkten achter hen aan. Drie was beter dan acht. Drie kon hij misschien wel aan, al

waren het soldaten van de kandakè zelf. Ze had tenminste geen Romeinse centurio's achter hen aan gestuurd.

Hij dreef de kamelen op en merkte dat hun snelheid al begon af te nemen. Het gaf niet. Ze hoefden niet ver meer te gaan. Hij leidde ze naar een verlaten plek op de groene oever van de rivier en liet ze tot stilstand komen. Haastig hielp hij Gemina naar beneden en greep een van de zadeltassen, liet de andere op de kameel zitten. Hij waagde een blik over zijn schouder.

Zijn adem stokte toen hij in de verte de andere vijf ridders bij de herberg vandaan zag zwenken en in hun kielzog volgen. Ze moesten de herbergier hebben gesproken. Het was dus niet gelukt om het zwijgen van de man met een zilverstuk te kopen.

Al zijn hoop op een steelse ontsnapping werd in één klap verbrijzeld.

‘Naar de boot!’ riep hij.

‘Maar mijn kleren zitten in de andere tas.’

‘Geen tijd, Gemina. Rennen!’

Hij pakte haar hand en hielp haar over de biezen de dijk af. Water plaste in zijn leren sandalen en over zijn enkels. Hij verspilde kostbare ogenblikken aan het zoeken naar de skiff die hij onder grote palmladeren had verborgen. Hij hielp Gemina erin, duwde de boot in dieper water en sprong achter haar erin.

‘Stop!’ bulderde een stem te dichtbij. ‘Stop of sterf!’

Hij greep de riemen van de bodem van de boot en begon uit alle macht te trekken. Een sissend geluid floot langs zijn oor, toen nog een.

‘Goden! Ze schieten pijlen op ons af!’ zei Gemina hijgend.

Hij duwde met één hand tegen haar hoofd tot ze met haar gezicht naar beneden op de papyrushalmen lag, terwijl hij met de andere uitzinnig bleef roeien. De skiff was te bescheiden om een hut te hebben waarin hij haar kon verbergen. Cusj was beroemd om zijn snelle boten van acaciahout, maar voor deze reis had hij verborgenheid nodig, geen luxe, en hij had besloten tot een eenvoudige Egyptische vissersskiff.

‘Blijf laag,’ zei hij toen er nog een pijl met ijzeren punt langs

zijn hoofd vloog. Hij was er vrij zeker van dat de soldaten van de kandakè er niet op uit waren hen te doden. Zeker Gemina niet, tenminste. Hij trok harder aan de riemen, tegen de wind in die de kleine boot naar het zuiden wilde drijven.

Het voordeel van verborgenheid was hij kwijt. Maar hij had nog een paar slimme trucs achter de hand. Het zou de soldaten tijd kosten om een boot te bemachtigen waarmee ze hen konden achtervolgen. Hij had zijn skiff opzettelijk verstopt op een plek ver van vissersdorpen, waar boten makkelijk verkrijgbaar waren. En aan de andere kant van de rivier had hij zijn eigen Libische gids geregeld, een halve nomade die alle verborgen steegjes kende waarmee ze onopgemerkt Egypte binnen konden komen.

De Nijl spreidde zich hier breed uit en het kostte hem een lang gevecht tegen de stroom in om naar het midden van de rivier te komen. Maar het lukte hem om hen buiten bereik van de pijlen te houden. Een snelle blik over zijn schouder bewees dat er acht mannen op het strand van de oostoever stonden en hem nakeken; hun pijl-en-boog hing nu nutteloos aan hun arm. Zijn borst zwol van euforie om de overwinning.

‘Ze hebben het opgegeven,’ zei hij grinnikend tegen Gemina. ‘We zijn veilig.’

Maar de opluchting bleek van korte duur.

Hij keek weer om en fronste zijn wenkbrauwen. Waarom stonden de soldaten zo stil? Ze zouden druk op zoek moeten zijn naar een boot. Ze zouden hen wanhopig moeten achtervolgen. De kandakè accepteerde geen mislukking. Waarom stonden ze werkeloos te treuzelen bij de rivier? Hoopten ze dat hij simpelweg zou verdrinken? Een onheilspellend gevoel vulde zijn maag. De zaak stonk, erger dan de rivier. Speurend gleden zijn ogen over de papyrushalmen van de kleine skiff. Hadden ze zijn boot al eerder gevonden en beschadigd? De boot leek stevig genoeg. Als ze ergens een gat hadden geboord, zou het water nu toch al omhoog borrelen?

Hij zocht de westoever af, die dik begroeid was met dadelpal-

men en vegetatie, en blies opgelucht uit toen hij een bekende magere gestalte zag.

‘Hij is er,’ zei hij tegen Gemina en ze draaide zich om.

De nomade zwaaide enthousiast naar hen; zijn arm leek net een wapperend vaandel.

Gemina glimlachte. ‘Hij lijkt aardig.’

‘Zijn moeder was een nomade. Ze zijn gesteld op Cusjieten.’

Hij duwde de knoop van onrust die in zijn buik woelde en draaide weg. Ze waren bijna vrij. Voordat de skiff de oever raakte, sprong hij eruit. Het water klotste rond zijn bovenbenen, zwarte modder zoog aan zijn voeten. De nomade kwam hem te hulp en samen trokken ze de boot op de oever.

‘Je hebt het gehaald,’ zei de magere man. Zijn glimlach onthulde twee rijen witte tanden.

‘Amper,’ zei hij, wijzend naar de rij soldaten die bewegingloos op de andere oever stonden.

‘Wat doen ze? Zorgen dat je niet terugkomt?’

‘Ik denk het.’ Hij hielp Gemina uit de boot en hees de zware zadeltas die al hun aardse goederen bevatte op zijn schouder.

‘Mooie skiff,’ zei de nomade.

‘Je mag hem hebben. We kunnen hem niet op onze rug meezeulen als we Egypte in reizen.’

‘Ik hoopte al dat je dat zou zeggen.’ Hun gids glimlachte en bukte om de boot met halmen te bedekken. Het volgende moment ontsnapte er een vreemd, gesmoord geluid aan zijn lippen, waarna het magere lijf zonder waarschuwing vooroverviel – languit in de ondiepten van de Nijl. Een lange speer met een ijzeren punt stak uit zijn rug.

Gemina gilde.

Hij draaide zich met een ruk om en reikte naar zijn zwaard. Twaalf gewapende soldaten stapten in een keurige, symmetrische rij uit de schaduwen van de palmbomen. De zon scheen op hun blote armen en leek hun vlees in ebbenhout te veranderen.

Een lange vrouw schreed tussen de gelederen door; haar gespierde lichaam was bedekt met een enkellang wit gewaad, dat

was versierd met een geplooid sjerp die over haar rechterschouder gedrapeerd was. Henna kleurde haar lange vingernagels en haar, dat onder de zon rood opvlamde. Op haar hoofd droeg ze een metalen kap, die een koninklijke diadeem ondersteunde.

‘Je dacht tot niet dat je mij te slim af kon zijn?’ zei ze lijsig.

Zijn manieren wonnen het van de schok en hij viel op zijn knie, waarna hij een arm voor zijn borst sloeg. ‘Kandakè.’

Ze nam een lange speer van een van de soldaten en duwde de scherpe ijzeren punt onder zijn kin, waarop hij in elkaar kromp. Bloed droop op zijn tunica.

‘Niet doen!’ schreeuwde Gemina, die op hem afrende. Een van de soldaten kwam in actie; zijn gespierde lijf bewoog soepel en hij had haar te pakken voordat ze bij hem kon komen. Of bij de koningin.

‘Wees stil, meid,’ gromde de kandakè.

Gemina worstelde harder en de wachter klemde haar armen vast.

Hij vergat de punt van de speer bij zijn keel toen hij haar huid rood zag kleuren, als gevolg van de ruwe handen van de soldaat. Met een draai van zijn bovenlijf bevrijdde hij zich van het wapen van de koningin en stootte op Gemina af om haar te hulp te schieten.

‘Laat mijn echtgenote met rust!’ Zijn stem klonk vreemd in zijn eigen oren, eerder als het gebrul van een leeuw dan als zijn gewoonlijk zachte intonatie.

Hij deed nog een stap, ontweek twee soldaten om een tweede te zetten en was bijna bij Gemina. Maar een muur van harde, gespierde lijven blokkeerde zijn volgende stap. Vuisten sloegen hem tegen de grond, knieën kneusden zijn ribben tot zijn adem bleef steken in zijn borst en hij duizelig werd. Op de achtergrond hoorde hij Gemina hysterisch huilen.

Het gezicht van de kandakè vulde zijn blikveld. ‘Échtgenote, zei je?’

‘We zijn getrouwd,’ zei hij met gezwollen lippen. ‘U kunt er nu niets meer aan doen.’

‘Is dat zo?’ Ze keek hem met samengeknepen ogen fel aan.
‘Ik kan haar weduwe maken.’

‘Dat doet u niet!’

Ze was zijn hele leven als een tante voor hem geweest. Zijn moeder was vroeger haar beste vriendin. Een vertrouwde harts-vriendin in een wereld vol vijanden. Zou ze hem doden omdat hij zonder haar toestemming getrouwd was? Getrouwd met de dochter van een Romeinse beambte?

‘Je hebt me in verlegenheid gebracht. Ik heb mannen om minder gedood,’ zei ze, alsof ze zijn gedachten kon lezen.

‘Vergeef me, mijn koningin.’

Ze knikte naar een van haar mannen en voordat hij nog een keer kon ademhalen, had de koninklijke soldaat twee boten tevoorschijn gehaald uit hun verstopplaats in het riet. Ze knevelde hem als een gevangen slaaf; zijn enkels en ellebogen werden door ijzeren ketenen achter zijn rug bij elkaar gebonden, waardoor zijn hele lijf pijnlijk in elkaar gevouwen werd – zijn kuiten tegen zijn bovenbenen gedrukt, zijn voeten tegen zijn ellebogen. Zijn spieren protesteerden toen twee soldaten hem als een zak met graan oppakten en in de boot gooiden. Een diepere smart verscheurde zijn hart toen hij zag dat ze Gemina in het tweede koninklijke schip sleurden.

Op het laatste moment stapte de koningin in de boot waarop hij zat en gaf een teken tot vertrek. Ze zou niet ontdekt willen worden aan deze kant van de Nijl. De Libiërs hadden vaste voet gekregen op de westoever van de rivier en moesten niets van haar hebben. Als ze haar betrapten terwijl ze door zo weinig mannen werd omringd, zouden ze haar net zo meedogenloos behandelen als zij hem behandelde.

‘Alstublieft, kandakè,’ smeekte hij.

Donkere ogen keken hem strak aan. Ze was maar zestien jaar ouder dan hij. Maar de mantel van gezag had haar iets gegeven wat jaren niet konden. Ze leek oeroud en leeftijdloos tegelijk, zoals ze hem opnam, met haar mond tot een meedogenloze streep getrokken.

Ze stak een vinger op. ‘Ten eerste, ze is een Romeinse.’ Nog een vinger in de lucht. ‘Ten tweede, ze is verloofd met een of andere hooggeboren Romeinse idioot die op ditzelfde moment ziedend in mijn troonzaal zit.’ Nog een vinger. ‘Ten derde, haar vader is de beambte van de keizer zelf en slingert mij nu schuimbekkend dreigementen naar mijn hoofd.’ Nog een vinger. ‘Ten vierde, jij stiekeme slang, je hebt het achter mijn rug om gedaan.’ Nog een vinger. ‘Ten vijfde, je hebt een slecht voorbeeld gegeven aan alle jongemannen in mijn paleis. In mijn koninkrijk.’ Ze schopte hem in zijn blootliggende zijde en de harde punt van haar leren schoen maakte dat hij gromde van pijn. ‘Ik heb geen vingers meer over, jij dwaas. En ik zal nog steeds iets moeten met die stomkop van een vader van haar.’

Hij haalde diep adem. Ze had hem nog niet gedood. Dat leek hoopvol. ‘We hadden u om toestemming moeten vragen.’

‘Denk je?’

‘We hadden u om hulp moeten vragen.’

Ze lachte bitter. ‘Nee, dat had je niet. Als je het gewaagd had een woord tegen me te zeggen, had ik je zo hard geslagen dat je hersens uit je schedel waren gevallen.’

‘Help ons nu, kandakè!’

‘Jou helpen? Ik zou net zo lief het leven uit je persen. Begrijp je het niet? Rome staat als een hongerige leeuw voor onze deur. We hangen aan een zijden draad, klampen ons vast aan een zekere mate van autonomie, houden ze ons van het lijf met onze belastingen. Het enige wat ze nodig hebben, is een excuus om ons in ons geheel op te slokken. Wat jij hebt gedaan, had hun dat excuus kunnen geven.’

Hij kneep zijn ogen dicht. Vroeger was Cusj een machtige natie geweest. Zevenhonderd jaar eerder hadden zijn koningen geregeerd over Egypte. Gedurende een hele eeuw waren de twee koninkrijken verenigd onder de banier van Cusjitische monarchen. Die tijd was nu al lang voorbij. De mijnen en juwelen van Cusj, evenals zijn sluwe koningin, waren erin geslaagd de plakkerige, hebbelijke vingers van Rome van zich

af te houden. Ze hadden nog steeds hun onafhankelijkheid. Met hun rijkdommen kochten ze wellicht niet de macht van vroeger, maar zeker genoeg invloed om mee te tellen.

‘Het meisje is haar vaders zaak,’ zei de kandakè. ‘Maar jij – het is aan mij om met jou af te rekenen. En geloof me als ik je dit zeg: ik zal je een straf toemeten die je nooit zult vergeten. Je zult leren om je land boven je hart te stellen.’

‘Ik hou van dit land. Maar ik hou ook van Gemina. Ik ben met haar getrouwd,’ hield hij vol.

‘En hoe zal één erbarmelijk, haastig uitgevoerd ritueel standhouden tegen de macht van jouw koningin en de wrok van Rome?’ Weer pinde ze hem vast met haar genadeloze blik. Hij had die blik eerder op haar gezicht gezien. Hij verscheen altijd als ze haar besluit had genomen. De blik betekende dat geen macht op aarde haar opzij kon krijgen. De blik die zich liet zien voordat er bloed werd vergoten.

De zweem van hoop waaraan hij zich had vastgeklampt verwelkte.

Hij draaide pijnlijk zijn hoofd tot hij kon zien dat de andere boot vlak achter die van hen voer. Ze leken Gemina in elk geval niet te mishandelen. Ze zat met haar armen om haar knieën vastgebonden, haar rug kaarsrecht.

Ze zou niet weten, nog niet, dat ze voor altijd van hem gescheiden was.

Ik hou van je, fluisterde hij zonder geluid, in de wetenschap dat hij die woorden nooit meer tegen haar zou zeggen. In de wetenschap dat de Nijl zijn hart wegdroeg, en dat hij niets kon doen om het tegen te houden.

1

Zie, als de rivier wild wordt, beeft hij niet.

Job 40:18a

25 JAAR LATER

De boot gleed langs de beroemde beelden van farao Amenhotep, twee stenen reuzen die de westelijke oever van de Nijl al meer dan duizend jaar bewaakten. De eerste was ernstig beschadigd door een aardbeving, het gezicht ervan onherkenbaar. Maar het tweede leek Chariline aan te kijken met koninklijke ogen, alsof het haar op de proef stelde. Ze schonk de oude farao een scheef lachje. Na al die jaren vol van grootvaders dreigende blikken kon Amenhotep haar niet intimideren.

De uitgestrekte Nijl spreidde zich voor Chariline uit; zijn rokerig blauwe water was even geheimzinnig als de beelden van de wachters van Memnon. Ze voelde het ritme van haar hartslag veranderen, het versnellen, en een golf van hitte die niets met het weer te maken had, bewoog zich onder haar huid. Hoe vaak ze deze reis ook gemaakt had, reizen over de Nijl vrolijkte haar altijd weer op.

De rivier zelf was een slagveld, de stroming bewoog noordwaarts terwijl de wind zuidwaarts blies, en hun vaartuig werd het voorwerp van een krachtproef tussen die beide. Chariline keek naar het witte zeil dat de wind ving en strak opbolde; de wind bleek sterker dan de golven en droeg hen vastberaden weg van Egypte.

Juist toen de zon als een gouden bol die de lucht in vuur en

vlam zette onderging, kwamen ze bij het eiland Elephantine, een enorme landmassa die vroeger de zuidelijkste grens van Egypte had gemarkeerd. Ze zouden aanleggen bij de bescheiden steiger en de nacht doorbrengen in de voor anker liggende boot.

Het bleke gezicht van haar tante verscheen bij de deur van de hut, die op het achterschip was gebouwd. 'Houden we stil voor de nacht?'

'Ja, tante Blandina.'

Chariline hielp haar tante van de boot en leidde haar de stenen trap op die recht de rivier in leidde en diende als middel om het waterniveau te meten. Een ondernemende handelaar had latrines in Romeinse stijl in de jachthaven gebouwd. Tegen een bescheiden tarief benutten Chariline en haar tante de voorzieningen, waarna ze terugkeerden naar de smalle hut om te gaan slapen. Chariline had liever aan dek geslapen, onder de schitterende sterren, zoals de meeste plaatselijke passagiers. Maar haar tante, die een volledig verslag van hun reis aan grootvader zou moeten geven, verbood wat de oude man als onwaardig zou beschouwen.

Chariline zuchtte en liet zich op haar strobed zakken. Sinds ze tien was geworden, was Chariline, zodra na half maart reizen over water relatief veilig werd, elk jaar van Caesarea naar Cusj gereisd om haar grootouders voor precies twee weken te bezoeken. Veertien dagen en geen uur langer. De eerste keer dat hij haar had ontboden, had grootvader die regel ingesteld en hij was er in de daaropvolgende jaren nooit van afgeweken.

Chariline had die regels ook niet willen veranderen. Hoewel ze hield van Cusj en de hoofdstad Meroë, werkte het gezelschap van haar grootouders na het tweede uur al op haar zenuwen. Tegen het eind van de tweede week was ze net zo klaar om te vertrekken als zij van haar af wilden zijn.

Haar grootvader, een burgerambtenaar die optrad als agent van Rome, was meer dan vijftwintig jaar geleden aan Cusj toegewezen. Hij had verwacht promotie te maken in de loop der jaren. Dat Cusj een opstapje was tot grotere dingen. Maar

zijn loopbaan was blijven steken en in plaats van een bescheiden begin was Cusj uitzichtloos gebleken. Hij was een permanente bewoner van Romeinse afkomst geworden in een klein koninkrijk. Mannen met groter potentieel en invloed werden naar betere posten in Egypte gestuurd.

Of grootvader door zijn teleurstelling een zure man was geworden, of dat zijn aard de reden was waarom hij nooit was opgeklommen, kon ze niet zeggen. Vanaf de dag dat ze hem had ontmoet, had ze geprobeerd hem te begrijpen – te vergeefs.

Chariline keek nog één keer verlangend door het smalle raam naar de indigo lucht, sloot toen haar ogen met een zucht en viel in slaap op de muziek die de kikkers produceerden.

Ze werd wakker door het zachte schommelen van de boot toen het anker vlak voor zonsopgang werd gelicht. Stilletjes, om haar tante niet te wekken, gleeed ze uit bed en begaf zich naar het dek. Zelfs zo vroeg op de dag was het kolkende water van de Nijl vol kleine en grote vaartuigen. Hun kapiteins, die duidelijk vertrouwd waren met de bedrieglijke draaikolken en zandbanken die zich onder het schijnbaar gastvrije water van de rivier verborgen, loodsten hun vaartuigen er met waakzame deskundigheid overheen.

Een uur later kwamen ze bij het eerste cataract in de rivier. De cataracten – onneembare delen van de Nijl waar rotsblokken her en der verspreid over de rivierbedding lagen – konden alleen tijdens het overstromingsseizoen in de zomer worden overgestoken. De passagiers moesten van boord en lopen, terwijl mannen de boot met de hulp van twee knokige ossen op de zompige oever droegen.

Nadat de boot zijn reis naar het zuiden hervat had, werd Chariline benaderd door een jongen met een gitzwarte huid en een stralende glimlach. Ze herkende hem als een van de gehuurde krachten die op de boot werkten. Hij had geholpen hun bagage aan boord te dragen en boodschappen gedaan voor de passagiers. Zijn magere, naakte bovenlichaam glinsterde in

de zon. Hij hurkte neer en liet twaalf gladde stenen tussen hen in vallen. Vervolgens nodigde hij haar met een handgebaar uit. Chariline grinnikte en keek of haar tante nog in de hut was, en daarna hurkte ze tegenover de jongen.

Ze had hem met een paar andere passagiers met de stenen zien spelen. Zijn vingers waren vaardig en bliksemsnel. Hij zou haar verslaan, dat wist ze. En hoewel ze in het algemeen een hekel had aan verliezen, zou ze het dit keer niet erg vinden. Verliezen betekende dat ze de jongen een munt kon geven zonder zijn trots te kwetsen. Een munt die hem een dag of twee te eten zou geven.

‘Je naam?’ vroeg ze in het Meroïtisch.

De jongen grijnsde breder. ‘Arkamani,’ zei hij terwijl hij zijn borst vooruitstak.

‘Ik ben Chariline.’

Ze trokken het lot om te bepalen wie het spel mocht beginnen. Arkamani won en begon. Hij gooide met een vloeiende beweging een enkele steen in de lucht. Het doel van het spel was eenvoudig. Een steen in de lucht gooien, een steen oprapen van de grond en de vliegende steen raken voordat hij viel. De volgende ronde twee stenen van de grond rapen, dan drie, enzovoort, tot je er zes in je hand had. De tweede ronde gooide je twee stenen in de lucht en begon opnieuw.

Het spel wisselde niet van beurt tot degene die speelde een fout maakte. Arkamani liet pas in de derde ronde een steen vallen. Chariline hield een paar worpen stand, maar het ontbrak haar aan de behendigheid en geoefendheid van de jongen. Met verbazingwekkende bedrevenheid won hij het spel in de volgende ronde. Uit haar tas haalde Chariline een muntje en een van tante Blandina’s speciale cakejes. ‘Honing,’ zei ze, wijzend op het gebak.

Arkamani’s ogen werden groot. Hij propte het honigcakeje in zijn mond zodat zijn wangen twee ronde bulten werden. Chariline lachte.

‘Als je iets nodig hebt in Meroë, moet je mij roepen,’ zei de

jongen met zijn mond vol. 'Roep Arkamani.' Hij sloeg luid op zijn smalle borst. 'Ik ben je man, honingdame.'

Chariline verborg haar glimlach. 'Je bent een beetje te jong om mijn man te zijn.'

'Ik groei,' verzekerde hij haar.

De kapitein riep de jongen bij zijn naam. 'Ga maar gauw voordat je moeilijkheden krijgt, Arkamani.' Chariline wees met haar kin naar de kapitein.

De jongen haalde zijn schouders op. 'Hij is mijn oom. Geen moeilijkheden, honingdame.' Hij verzamelde zorgvuldig zijn stenen en schonk haar nog een glimlach voordat hij naar zijn oom toe rende om diens bevelen uit te voeren.

De volgende middag kwam haar tante uit de hut voor een korte pauze aan dek. Haar delicate huid had in de hitte de kleur gekregen van een volgroeide biet en ze wuifde zich verwoed koelte toe met haar struisvogelveer. 'Het is te warm om adem te halen.'

'Buiten is het koeler dan in die bedompte hut,' zei Chariline. 'Blijf bij mij en geniet van de bries.' Chariline zag een gestroomlijnd silhouet langs glijden, een flink eind vanwaar ze tegen de zijkant van de boot geleund stonden. Ze ademde scherp in. 'Kijk, tante!' Ze wees.

'Goden! Is dat...'

'Een krokodil. Ja! Is hij niet prachtig?'

Blandina huiverde. 'Monsterlijk. Ik kan niet wachten tot ik van dit geval af kan.' Fronsend keek ze haar nichtje aan. 'Je verbrandt je vel nog in die zon. Hou je parasol hoger.'

Waarmee ze bedoelde dat Chariline moest voorkomen dat haar al donkere huid nog donkerder zou worden. Want dat was een onvergeeflijk vergrijp, wat haar grootouders betrof. Met een zucht verplaatste Chariline haar parasol. Niet dat dat beetje papyrus en hout haar teint op wonderlijke wijze kon transformeren tot dezelfde bleke kleur als die van haar tante.

Toen Chariline voor het eerst in een spiegel had gekeken,

had ze al geweten dat ze nooit bij haar familie zou passen. Haar huid had de kleur van kaneel met een spoortje room. Haar strakke donkerbruine krullen met de zweem van donker goud weigerden zich te laten temmen tot een zijdeachtige waterval. Haar volle lippen, lange, gespierde ledematen en hoge jukbeenderen onderscheidden haar allemaal van haar lelieblanke, blonde familie. Misschien was dat de reden waarom haar grootvader haar nooit in de ogen keek.

Zelfs een korte wandeling door de smalle lanen van Meroë was genoeg om aan te tonen dat, hoewel haar moeder door en door Romeinse was geweest, de helft van Chariline in Cusj hoorde. Daar moest haar moeder haar vader hebben ontmoet.

Haar hele leven had Chariline twee dingen over haar vader te horen gekregen: dat hij dood was en dat ze het nooit over hem mocht hebben. Meer dan eens was ze door nieuwsgierigheid gedreven om de verboden vragen te stellen die haar hart niet opzij kon zetten. Wie was hij? Had hij geweten van haar bestaan? Hoe had hij haar moeder ontmoet? Had hij nog familie in Meroë? Hoe was hij gestorven? Een eindeloze klaagzang van vragen waarop nooit een antwoord was gekomen. Haar grootvader had gereageerd met ijsig, afkeurend zwijgen. Haar grootmoeder met een angstig en even stil verdriet. Alleen haar tante had antwoord gegeven op haar voortdurende vragen.

‘Ik heb hem nooit gekend, Chariline. Ik weet alleen dat je moeder zielsveel van hem hield. En dat ze is weggelopen om zonder toestemming met hem te trouwen.’

Dat was alles wat ze wist van de man die haar verwekt had: dat hij net als haar moeder dood was. Dat hij een Cusjiet was. En dat haar moeder van hem had gehouden.

En nu zou ze waarschijnlijk verder niets meer over hem ontdekken. Na meer dan vijfentwintig jaar onaanzienlijke dienst aan het rijk had haar grootvader ontslag gekregen. Later dat voorjaar zou hij met pensioen gaan en zijn huis in Cusj achterlaten om een rustig leven ergens in het landelijke gebied van Italia te beginnen. Met zijn ophanden zijnde vertrek moest

Chariline de hoop die ze door de jaren heen had gekoesterd om op een dag de identiteit van haar vader te ontdekken laten varen. Grootvader zou de muur van geheimzinnigheid die hij rond het huwelijk van haar ouders had opgetrokken nooit afbreken. En als Meroë ver achter hen lag, zou ze de toegang tot eventuele Cusjitische bronnen kwijtraken. Niet dat het erg belangrijk was. De man was dood, of ze zijn naam nu wist of niet.

Arkamani onderbrak haar duistere gedachtestroom door, gewapend met zijn stenen, naast haar op te duiken.

‘Kom je me weer verslaan?’ zei ze met een lachje toen ze het gretige gezicht van de deugniet zag.

‘Als je erop staat, honingdame.’

Dit keer won Arkamani nog sneller.

Ze bestudeerde zijn lachende gezicht een ogenblik aandachtig. ‘Niemand wil nog een keer met je spelen als je ze te vlug verslaat,’ waarschuwde ze.

‘Excuses, honingdame. Oom heeft mijn hulp nu nodig.’

‘Wacht even.’ Ze haalde nog een honingcakeje uit haar tas, dat net zo vlug als het eerste zijn weg vond naar Arkamani’s mond.

Twee dagen, vier honingcakejes en verscheidene munten later kwamen ze aan bij het vijfde cataract. De rivier, die zo ver in het zuiden smaller was, was enigszins wilgengroen geworden, een teken dat ze in de buurt kwamen van de stad Meroë. De hoofdstad van Cusj bevond zich tussen het vijfde en zesde cataract in een flauwe bocht van de Nijl.

Toen ze de rotsen hadden genomen en weer in de boot stapten, nam tante Blandina Chariline een zeldzaam ogenblik apart. ‘Het is niet ver meer,’ zei ze terwijl ze haar sjaal dichter om zich heen trok. Ze was al nooit spraakzaam, maar in Cusj werd ze nog stiller.

‘Grootmoeder zal blij zijn u te zien.’

Tante Blandina maakte een nietszeggend geluid.

‘Ik hou van Meroë. Ik begrijp niet waarom grootvader het hier zo afschuwelijk vindt. Als hij een beetje minder veeleisend

was, zou hij er misschien zelfs van kunnen genieten.’

Tante Blandina beet op haar lip. ‘Laat hij het maar niet horen.’ Ze stond zichzelf een klein lachje toe. ‘Je klinkt net als je moeder. Zij was ook dol op Cusj.’

‘O, ja?’ drong Chariline gretig aan, in de hoop meer te horen over de moeder van wie ze zo weinig wist.

Het was alsof er een gordijn over het gezicht van haar tante viel, dat ieder spoor van warmte wegnam. ‘Hou je parasol omhoog,’ vermaande ze, waarna ze haar de rug toekeerde en op weg ging naar de hut.

Chariline viste haar rol papyrus uit haar tas, greep haar inkt-pot en schrijfstift, en ging zitten om verder te werken aan het paleis dat ze had ontworpen voor haar vriend Natemahar.

Het was een traditie geworden. Elk jaar als ze naar Cusj kwam, ontwierp ze een weelderig bouwwerk voor hem. Hij hield van haar ontwerpen en zei dat ze een zeldzaam talent had. Hij was een van de weinigen. De meesten geloofden dat een vrouw geen architect moest willen worden. Niet meer over bouwkunde en techniek moest willen leren. Maar Natemahar spoorde haar aan haar scholing voort te zetten. Door de jaren heen had hij haar zeven van Vitruvius’ tien beroemde boeken over architectuur gestuurd. Ze waren de grondslag geworden van haar groeiende kennis.

De herinnering aan Natemahars steun vrolijkte haar op. Ze was dan misschien niet gezegend met de liefde van een echte familie, maar als het om vriendschap ging, had God haar meer dan begunstigd.

Toen de boot een paar uur later een scherpe bocht nam, werd Charilines aandacht getrokken door beweging op de oever. Een zwart-witte ibis pikte met zijn lange snavel in de donkere modder. In de verte zag Chariline iets roods op de oostelijke oever. Ze legde haar tekening opzij en boog zich naar voren om beter te kunnen zien. Daar was hij: de eerste piramide van Meroë kwam in zicht, gevolgd door tientallen andere in rood-,

geel- en okertinten. Ze waren niets meer dan een begraafplaats voor de aristocratie en mensen van koninklijken bloede. Maar de piramides van Meroë fascineerden haar om meer dan alleen hun prozaïsche functie. Hun merkwaardige constructie en blijvende mysterie bleven haar boeien.

Niet lang daarna begonnen de zeelui de zeilen te laten zakken en zich op te maken om voor anker te gaan.

Chariline ging naar de hut. 'Tante Blandina, we zijn in de haven aangekomen.'

Blandina kwam voorzichtig overeind en fronste haar wenkbrauwen toen de boot flink heen en weer schommelde. Ze gaf de kapitein een teken, regelde dat hun bagage naar de stadspoort zou worden gedragen en ging omzichtig voorop over de smalle houten steiger.

De hele stad Meroë was omringd door stevige muren van breuksteen. Bij de hoofdboort staken twee hoekige stenen torens uit en flankerden de ingang van de stad. Ze gaven de wachters een goed uitzicht als ze de rivier die leven en goederen langs hun stad bracht in de gaten hielden.

Nadat de soldaten vluchtig hun papieren hadden bekeken, gingen Chariline en haar tante de massieve poorten van hout en ijzer binnen. Voorbij de toren gingen ze naast de muur zitten. Ze leunden tegen hun opgestapelde bagage en bereidden zich voor op een lange wachttijd.

Chariline speurde reikhalzend door de menigte. Ze wist wel beter dan haar grootvader te zoeken. Het zou nog minstens een uur duren totdat hij hen kwam halen. Hij ging nooit voor de middag weg van zijn werk, ongeacht het tijdstip van hun aankomst. Aangezien hun boot vaak vroeger voor anker ging bij Meroë, dienden ze bij de poort te blijven zitten en geduldig op hem te wachten.

Chariline keek naar de drukke menigte, op zoek naar haar vriend Natemahar. Ze slikte een lach in toen ze hem met grote passen naar hen toe zag lopen. Niet één keer in alle jaren van haar bezoeken aan Cusj had hij haar aankomst gemist. Hij ging

voor tante Blandina staan en knikte haar groetend toe. Zijn dure kleding, evenals de jonge bediende die met een doos van bewerkt albast respectvol naast hem stond, bestempelden hem als een belangrijke beambte.

Tante Blandina's ogen werden een beetje groter. Natemahar glimlachte geruststellend. Ieder jaar verzorgde hij deze opvoering en elk jaar was Blandina het vergeten.

'Een klein geschenk voor de dochter en kleindochter van onze geëerde Romeinse beambte Quintus Blandinus Geminus,' zei Natemahar in perfect Latijn. Zijn woorden klonken nog exotischer door zijn zachte, muzikale accent. 'Complimenten van de grote kandakè van Cusj.' Het lukte hem om zijn gezicht in de plooi te houden, maar zijn zwarte ogen schitterden.

Chariline beet op haar lip. 'Kandakè' – of 'Candace' zoals de Grieken en Romeinen haar noemden – was de titel van de koningin-moeder die in Cusj meer macht uitoefende dan haar eigen zoon. En als de kandakè ooit een geschenk aan haar grootvader had gestuurd, zou Chariline haar leren sandalen opeten. De koningin had de Romeinse beambte nooit speciale gunsten betoond. Maar als haar hoofdschatbewaarder had Natemahar de bevoegdheid om in haar naam geschenken uit te delen.

'Dank u.' Blandina stak haar hand uit naar de doos. Ze klapte het deksel open en lachte flauwtjes. 'O. Wat aardig.' Gedroogde vruchten en noten waren ingepakt in een keurig patroon van boogjes en driehoeken. Het was een eetbaar schilderij van dadels, vijgen, rozijnen, perziken en amandelen.

'Wat mooi!' riep Chariline uit en ze stak haar hand uit naar een dikke dadel. 'En verrukkelijk. Onze dank aan uw uiterst attente en grootmoedige kandakè.'

Natemahar boog voor haar en de warmte van zijn lach omhulde haar. 'Ik ben vereerd dat u aangenaam verrast bent, meesters.' Was hij grijzer geworden bij de slapen? Hij had niets geschreven over een ziekte. Maar ze wist dat Natemahar vaak worstelde met zijn gezondheid, een slepend bijeffect van de

procedure die hem lang geleden, toen hij nog een jongen was, tot eunuch had gemaakt.

Chariline kon het niet helpen dat ze zich zorgen over hem maakte. Ze verborg haar onrust achter een glimlach en zei: 'Ik had me geen mooier welkom in uw verrukkelijke land kunnen voorstellen, mijn heer.'

'En ik had geen lieflijker verrijking van ons oeroude koninkrijk kunnen bedenken.'

Deze woordendans was een van Charilines geliefdste spelletjes geworden. Elke keer als ze elkaar in het openbaar ontmoetten, moesten ze doen alsof ze elkaar niet kenden en toch een manier vinden om te communiceren. Natemahar was er geniaal in, had ze ontdekt. Een gevolg van zijn leven binnen een koninklijk hof vol intriges.

'Mag ik de dames mijn strijdwagen aanbieden?' opperde Natemahar beleefd.

'Dank u. Mijn vader komt zo,' zei Blandina.

'In dat geval zal ik u verlaten.' Hij boog met de gratie van een levenslange hoveling en ging vervolgens op in de menigte. Hij ging niet ver, wist Chariline, maar verstopte zich zo dichtbij dat hij een oogje op hen kon houden en kon ingrijpen als iemand hen in de drukke massa probeerde aan te klampen.

'Wie is die man?' vroeg tante Blandina. 'Hij komt me bekend voor.'

'Ik geloof dat het een beambte van de kandakè is. Hij leverde vorig jaar een welkomstgeschenk bij ons af, zoals u zich wellicht herinnert.' En het jaar daarvoor. En het jaar daarvoor. Veertien jaar lang.

'O, ja. Nu je het zegt. Wat heb je toch een goed geheugen, Chariline.'

'Dank u, tante.'

Maar ja, aangezien Chariline Natemahar kende vanaf dat ze zeven was, en ze jarenlang in het geheim gecommuniceerd hadden via brieven, was het vanzelfsprekend dat ze hem niet vergat.

*Wanneer de vader die ze nooit gekend heeft
nog in leven blijkt te zijn, trotseert ze alle
mogelijke gevaren om hem te vinden*

Chariline wordt als wees opgevoed in een plaatsje aan de rand van de Nijl. Haar tante laat niet veel los over de tragische relatie van haar ouders, maar haar mooie donkere huid verraadt dat haar vader een Cusjiet was. Als Chariline haar opa vlak voor zijn pensioen bezoekt, hoort ze toevallig dat haar vader nog in leven is en raakt ze geobsedeerd door het verlangen om te ontdekken wie hij is. Maar haar opa heeft redenen om de identiteit van haar vader geheim te houden en verbiedt haar om een zoektocht te ondernemen.

Chariline geeft niet op en als de sporen van haar vader naar Rome lijken te leiden, grijpt ze de kans om als verstekeling mee te varen naar Rome op het schip van kapitein Theo. Wanneer Theo haar ontdekt en ziet dat ze in levensgevaar is, besluit hij haar te helpen. Worden in Rome de raadsels rondom Charilines ouders opgelost?

Tessa Afshar schreef meerdere bijbels-historische romans. In *Juweel van de Nijl* brengt ze het land van Cusj en het Romeinse Rijk tot leven.

NUR 302

ISBN 978 90 297 3243 7

9 789029 732437

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT